

TEKST NAPISAO: MILAN STOJAKOVIĆ
FOTOGRAFIJE: AUSTRALIAN CAPITAL TOURISM IMAGE LIBRARY

Kanberra

Neobična i moderna, Kanbera je glavni grad Australije, kontinenta koji su još srednjovekovni geografi nazivali terra australis incognita (nepoznata južna zemlja). Kao i u svakom glavnom gradu, u njoj se nalaze sve državne institucije, ali to je ne čini dosadnom, sumornom ili jednoličnom. Naprotiv...

OD GRADIĆA NA RECI MOLONGLO DO PRESTONICE AUSTRALIJE

Baloni na jezeru Griffin

U glavni grad **Australije** stigao sam jednog sunčanog popodneva na insistiranje drugarice Nina, koja već četiri godine živi i radi u **Kanberi** (Canberra).

Moram priznati da su me prijatelji iz Sidneja i Melburna odvrćali od puta, ali Nina je bila ubedljivija. Zahvalan sam joj na upornosti, jer mi je pet dana u Kanberi pružilo neopisivo zadovoljstvo, naročito posle uzavrelog Melburna i užurbanog Sidneja.

Kanbera me je osvojila odmah, zelenilom, parkovima i **jezerom Griffin**, koje se kao deo plavog neba smestilo u samom centru grada.

Dok ispijamo kafu u poznatom kafiću, oduševljava me pomisao da je ovaj prostor bio nastanjen još pre 21.000 godina i da su tu živela plemena Nganbra, Pialigo, Kambera i Gamberi. Jedan od prvih evropskih doseljenika, Džon Mur (Joshua John Moor), ovo područje nazvao je Kanberi (Canberry), tako da današnja Kanbera nosi ime koje je mnogo starije od nje.

Vatromet iznad zgrade parlamenta

Za prestonički grad izabran je kao kompromisno rešenje, da bi se izbeglo većito rivalstvo između moćnih, industrijski razvijenih gradova Sidneja i Melburna, koji su se do usijanja borili za naziv prestonice. Odlučeno je da se izgradi sasvim novi grad, buduća prestonica Australije, između Sidneja i Melburna.

U međuvremenu, došlo se na ideju da je već postojeći gradić Kanbera, na obali reke **Molon-glo**, idealno mesto za buduću prestonicu. Godine 1908. Kanbera je zvanično postala glavni grad Australije. Za ime grada predlagana su imena: Olimp, Raj, Kuk, Šekspir, Eukalipta, itd. Ipak, nazvan je Kanbera, od aboridžinske

reči Kambera. Ova reč u grubom prevodu znači "mesto susreta" ili "mesto između grudi žene", jer je područje grada raj između planina **Maunt Ejnslji** i **Crne planine** (Mount Ainslie i Black Mountain). Na svečanosti, održanoj 12. marta 1913. godine na **Kapital Hilu** (Capital Hill), grad je i zvanično dobio ime. Danas se ovaj dan slavi kao dan grada.

Kanbera je danas moderna, izgrađena na prostoru australijske savane, a po zamisli i projektu američkog arhitekta Grifina (Walter Burley Griffin).

Nalazi se na samo 150 km od istočne obale i na istoj tolikoj udaljenosti od najvišeg

Zgrada parlamenta

Nacionalna galerija

Nacionalna galerija

Vrhovni sud Australije

planinskog lanca u Australiji. To je ono što Kanberu čini posebnom. Za vrlo kratko vreme može se doći do mora i surfovati na prelepim talasima **Pacifika** ili otići u **Australijske Alpe** i niz padine se spuštati skijama, bordingom ili planinskim biciklom.

Grad se ugnezdio u podnožju planina Maunt Ejnsl. Crne planine i **Red Hil** (Red Hill), i na obalama Berli Grifina (Burley Griffin), veštačkog jezera na reci Molonglo. Jezero deli grad na dva dela, severnu i južnu Kanberu. Po ideji arhitekta Grifina, po kome jezero i nosi naziv - to je srce grada. Severni i južni deo grada povezuju dva mosta, a avenije **Komonvelt** (Commonwealth), **Kings** i **Konstitujšn** (Constitution), čine zamišljeni trougao u kome su smeštene sve važne institucije. Glavna simetrična osa zamišljenog trougla, u savršenoj ravni preko **ANZAC parade** spaja Kapital Hil i Maunt Ejnsl.

Grad je podeljen na sedam oblasti, od kojih su najpoznatije **Jaralumla** (Yarralumla), **Barton**, **Aston** i **O'Mali** (O'Malley). Kanbera je tipičan prestonički grad jer su u njemu diplomatska predstavništva, stari i novi parlament, **Vrhovni sud Australije**, **univerzitet Kanbera**, **australijški Nacionalni univerzitet**, **Akademija nauka** i mnogobrojni muzeji.

Travel Tips KANBERA

▶ **VODIČI**
Za snalaženje po samom gradu kao najbolji vodič preporučujem Lonely Planet - Canberra.

▶ **POPUSTI**
Muzeji u Kanberi su u većini slučajeva besplatni. Za ostale ture i ekskurzije ne važe nikakve evropske kartice.

▶ **BEZBEDNOST**
Australija važi za zemlju sa najmanjom stopom kriminala. Takođe, nema prirodnih nepogoda i političkih sukoba.

▶ **ZABRANE**
Pušenje je zabranjeno bukvalno svuda, sem na ulici, ali i tu od nekog javnog mesta morate biti udaljeni minimum 4 m. Što se tiče carinske kontrole, ranije su bili mnogo rigorozniji. Danas je to malo drugačije, ali i dalje važe za zemlju sa najstrožim carinskim sistemom. U ručnom prtljagu ne smete imati tečnost. Na carini morate prijaviti sve što je biljnog ili životinjskog porekla. Meso, mlečne proizvode, voće, bukvalno sve. Takođe, na granici morate prijaviti sve lekove koje unosite. Količina novca koju nosite nije limitirana, ali sve u vrednosti iznad 10.000 dolara mora da se prijavi. Zabranjeno je unošenje kućnih ljubimaca. Ako putnik o tome nije obavešten, plaća karantin za svog ljubimca tokom celog perioda boravka u Australiji.

▶ **RADNO VREME**
Radno vreme za pošte, banke i muzeje je od 09h do 17h. Neradni dani su Božić (25. decembar) i Dan osnivanja grada (12. mart).

Nacionalni muzej

Znamenitosti južnog dela

Obilazak značajnih institucija u gradu najbolje je početi od zgrade starog i novog parlamenta, koje su smeštene u južnom delu grada, "na samom vrhu zamišljenog parlamentarnog trougla".

Zgrada starog parlamenta (Old Parliament House), građena u klasičnom stilu, smeštena u podnožju Kapital Hila i okružena uređenim vrtovima, bila je sedište vlade od 1927. do 1988. godine.

Sami ili sa vodičem, možete slobodno zaviriti u sve njene prostorije, gde će vam specijalni zvučni efekti dočarati ne tako davnu prošlost rada parlamenta. Najposećenije su Kraljeva dvorana, Predstavnički dom, Soba za zabavu, Kancelarija premijera, Nacionalna galerija portreta i Soba senata. Danas je ona prostor za povremene izložbe, predavanja i koncerte.

Zgrada novog parlamenta (New Parliament House) smeštena je na vrhu Kapital Hila. To je velelepna, monumentalna građevina sa 4.700 prostorija i u vreme izgradnje bila je najskuplja građevina na južnoj hemisferi, a koštala je rekordnih 1,1 milijardu dolara.

Svečano otvaranje parlamenta 09. maja 1988. godine objavila je Elizabeta II, kraljica Australije. Po vestminsterskoj tradiciji parlament je dvodomani, a čine ga kraljica, senat i poslanički dom. Kraljicu predstavlja generalni guverner.

U neposrednoj blizini parlamenta, uz samu obalu jezera nalazi se **Nacionalna galerija Australije** sa velikom zbirkom umetnosti Aboridžina, uključujući i srednjovekovnu, azijsku, modernu umetnost, kao i mnogo-brojne crteže, slike, nameštaj i skulpture.

Srce Kanbere, jezero Berli Griffin

Posebne atrakcije grada nalaze se na samom jezeru. Jedna od njih je **Kukov vodokask** (Captain Cook Memorial Water Jet), posvećen čuvenom moreplovcu Džejmsu Kuku, a izgrađen povodom dvestogodišnjice otkrića istočne obale. Nepresušni mlaz vode koji dostiže visinu i do 147 m, vidljiv je iz svakog ugla jezera.

Paralerno sa Kukovim vodokaskom na malom zelenom veštačkom ostrvcetu **Aspen**, postavljen je veliki **sat sa zvonikom** (National Carillon), koji je u ime vlade Britanije kraljica Elizabeta II poklonila gradu povodom njegove 50. godišnjice.

Na poluostrvu **Akton**, koje duboko zadire u jezero, nalazi se **Nacionalni muzej Kanbere**, (National Museum of Canberra), gde se najbolje možete upoznati sa istorijom ovog podneblja.

Kukov vodokask

Travel Tips KANBERA

▶ KUHINJA

Australija je poznata kao zemlja useljenika iz svih krajeva sveta, tako da bukvalno na svakom čošku možete naći nacionalne restorane raznih zemalja. Žitelji Kanbere uživaju u plodovima mora, a kao specijalitet definitivno preporučujem potočnu pastmku sa Snežnih planina.

▶ REKREACIJA

Položaj Kanbere je poseban, jer se na dva sata od nje nalazi planinski centar, a isto toliko je udaljeno i more. Zbog toga za vrlo kratko vreme možete organizovati planinarenje, jahanje ili ronjenje. Nacionalni sportovi su kriket i australijski fudbal.

▶ ŠOPING

Radnje su otvorene sedam dana u nedelji. Prodavnice rade od 09h do 17h. Glavni tržni centri su Civic, Belconnen i Woden. Postoje i sezonske rasprodaje, uglavnom krajem svake sezone. Na svakom koraku su prodavnice sa proizvodima domaće radinosti, karakteristične za Australiju.

▶ ZABAVA

U centru postoji nekoliko dobrih noćnih klubova (Monkey Bar, Grove), a oko jezera možete naći mirniju varijantu u vidu restorana. Noćni provod po klubovima i barovima zastupljeniji je tokom vikenda.

▶ RAZNO

U Kanberi postoje sipska crkva i manastir. Crkva svetog Save (Canberra) nalazi se na adresi Cnr Lambrigg Street & Renong Street Farrer ACT 2607, tel: 02 6286 6399. Manastir svetog Save (Canberra) je u ulici 453 Wallaroo Road Hall ACT 2618, tel: 02 6230 2424. Najstarija građevina u Kanberi je anglikanska crkva, Sveti Jovan Krstitelj (St John the Baptist), iz 1845. godine.

Zvonik sa satom na jezeru Griffin

Znamenitosti severnog dela

U severnom delu grada, po svojoj atraktivnosti dominira **Australijski ratni memorijalni centar** (Australian War Memorial), smešten nasuprot zgrade parlamenta, sa druge strane jezera. Put do njega vodi preko čuvene ANZAC parade, širokog bulevara čije strane krasi savršeni redovi eukaliptusa. ANZAC je u stvari skraćena australijsko-novozelandskog armijskog korpusa, Australian New Zealand Army Corps, što je simbol većitog saveza dve države, iskovanog još u Prvom svetskom ratu u čuvenoj Bitki kod Galipolja, protiv Otomanskog carstva.

Svakog 25. aprila na ANZAC paradi svečano se obeležava dan Galipoljske bitke kao sećanje na to da je Australija rođena na obalama Galipolja.

Australijski ratni memorijalni centar je nacionalni spomenik svim žrtvama svih ratova u kojima je Australija učestvovala. Građen je u vizantijskom stilu sa elementima art dekoa. Sastoji se iz tri celine: spomen-područja, spomen-galerije muzeja i istraživačkog centra. Posедуje veliku zbirku predmeta korišćenih u Prvom i Drugom svetskom ratu. Mogu se videti razne vrste oružja, uniformi, ratne opreme. Jedan poseban deo posvećen je Galipolju. Neki delovi muzeja urađeni su sa posebnim vizuelnim i zvučnim efektima koji vam dočaravaju duh borbe.

Istraživački centar opremljen je najsavremenijom tehničkom opremom, brojnim knjigama, dokumentima i arhivskom građom.

Muzej je jedan od najlepših i najbolje organizovanih muzeja u svetu. Možete ga ra-

Sigurna trojka!

Izuzetna ponuda životnog osiguranja

Nova ponuda UNIQA osiguranja donosi Vam još tri poena! Ukoliko u periodu od 15. septembra 2010. do 15. januara 2011. zaključite **ŽIVOTNO OSIGURANJE**, UNIQA Vam poklanja:

- popust od 25 € na polis osiguranja života
- popust od 50% na osiguranje domaćinstva
- **MeteoUNIQA** - BESPLATAN servis upozorenja na vremenske nepogode

+ BONUS nagradna igra
u kojoj možete osvojiti:
1. Ford Fiestu,
2. porodični vikend u Beču i
3. ski vikend na Kopaoniku!
www.uniqa.rs • 011 20 24 100

UNIQA
osiguranje

Nacionalna botanička bašta

jak i istražite prelepo istoimeno jezero. Idite do mesta **Šarlot Pas** (Charlotte Pass) i planinarite do najvišeg vrha Australije, **planine Košćuško** (Mt. Kosciuszko), koja je visoka 2.228 m. Ako ove krajeve posetite zimi, penjite neki zaleđeni vodopad ili idite u **Perišer Veli** (Perisher Valley) i skijajte. Za ljubitelje planinskog biciklizma ovo je najbolje mesto u Australiji. Posetite i **Jarangobili** (Yarrangobilly Caves), zapanjujuće krečnjačke pećine u kojima se nalaze podzemni bazeni.

Nešto bliže, u samoj **Australijskoj prestoničkoj teritoriji** (skraćeno ACT, Australian Capital Territory), na 40 km je predivni nacionalni park **Tidbinbilla** (Tidbinbilla Nature Reserve), gde možete videti bujnu floru i faunu Australije. U svakom nacionalnom parku u Oziju (odomaćen naziv za Australiju) postoje mesta za piknik i roštilj. Ovaj predeo je poznat po koloniji Aboridžina koja je nekada tu živela. i dan-danas možete videti tragove nekih plemena po obližnjim pećinama. Nacionalni park Tidbinbilla deo je velikog nacionalnog parka **Namadgi** (Namadgi National Park), koji pokriva više od 50% teritorije australijske prestonice.

Kada vam obilasci dosade i umorite se od svih akcija koje ste imali poslednjih nekoliko dana, u samoj Kanberi i oko nje, reći ćete sebi da je vreme za hranu. U obližnjim restoranima u gradu naći ćete širok asortiman svetskih kuhinja. Bukvalno sa svih meridijana sveta. Pored tipičnog roštiljanja mesa (jagnjetine ili govedine), gde god seli, preporučujem australijski specijalitet - potočnu ili jezersku pastrmku sa Snežnih planina. Sve to možete zaliti vinima božanstvenih ukusa, kao što su širaz ili šardone, po kojima je Australija inače poznata u svetu. Ako ste neodlučni, preporučujem: Casino Canberra, Mecca Bar, Parlour ili divni kineski restoran Sammy's Kitchen.

Ostatak večeri može se provesti u nekom od mnogobrojnih pabova, gde se uz dobro vino sluša i dobra klavirska muzika. Ako želite da dočekate jutro u nekom od obližnjih noćnih klubova, predlažem Night Club Casino, Monkey Bar, Knightsbridge ili Tonge and Grove.

Na aerodromu u Kanberi čekam let za Melburn, pijem kafu sa starim i novostečnim prijateljima, padaju obećanja tipa "čujemo se i obavezno se vidimo". Nina mi podmeće torbu sa poklonima za prijatelje u Srbiji: par bumeranga, nekoliko plišanih koalica i jedan aboridžinski indigenos (tradicionalni duvački instrument). ■

Australijski ratni memorijalni centar

Australijski ratni memorijalni centar

zgledati sami ili se priključiti grupi turista i u pratnji lokalnog vodiča saznati više o muzeju i o istoriji Australije.

Svi muzeji su za posetioce otvoreni svakog dana od 09h do 17h, i ulaz je besplatan za sve, osim za zgradu starog parlamenta gde se ulaz simbolično naplaćuje dva dolara. Jedini dan kada muzeji ne rade je dan Božića.

Vidikovci

Posle obilaska muzeja, najbolje je nastaviti pešačkom stazom koja će vas odvesti do vrha brda Maunt Ejnslji, visine 842 m, sa kojeg se pruža veličanstven pogled na grad.

Još veličanstveniji pogled na Kanberu pruža se sa vrha Crne planine, koji je od centra udaljen samo 10 minuta, a na kome se nalazi glavni televizijski repetitor za ovaj deo zemlje, poznat kao **Telstra**. Visok je 195 m, i predstavlja glavnu turističku atrakciju Kanbere. U središtu tornja nalazi se moderan restoran Alto koji se rotira celih 360 stepeni, pa kada započnete ručak sa pogledom na Kanberu, ispijanje vina završićete sa pogledom na drugu stranu.

Okolina Kanbere

Podite autoputem **Monaro** (Monaro Highway), krenite na jug, i kod mesta **Kuma** (Cooma), skrenite desno. Posle samo tri

sata vožnje od Kanbere ući ćete u sasvim drugačiji i neobičan svet. Dobro došli u **Snežne planine** (Snowy Mountains). Otkrijte i upoznajte jedan od najlepših nacionalnih parkova Australije, deo velikog sistema planina koji se proteže na 3.000 km.

Udahnite miris prelepeg alpskog cveća, izaберите jednu od planinarskih staza i uputite se u veličanstvene Alpe Australije. Dodite u **Džindabajn** (Jindabyne), mesto odakle sve počinje. Svratite u glavni informativni centar, pokupite brošure, uzmite mape i krenite. Iznajmite ka-

Snežne planine zimi

Info KANBERA

► geografski položaj

Kanbera se nalazi u **jugoistočnom delu Australije**, na posebnoj teritoriji, poznatoj kao Australijska prestonička teritorija, koja je enklava Novog Južnog Velsa. Najveći je australijski grad u unutrašnjosti i osmi generalno. Udaljen je 286 km od Sidneja i 668 km od Melburna.

► populacija

Australijska prestonička teritorija ima 351.000 stanovnika, od kojih **345.000** živi u samoj Kanberi, što znači da je veći deo stanovništva koncentrisan u glavnom gradu.

► kako stići do...

Nekoliko svetskih aviokompanija ima letove do Sidneja i Melburna, a odatle dalje lokalnom kompanijom do same Kanbere. Da biste kartu kupili po nižoj ceni, najbolje je da to uradite na vreme, otprilike dva meseca pre puta. Jat svakog dana ima code-share sa Lufthansa-om do Frankfurta, poletanje je u 14.15h, a sletanje u 16.25h. Iz Frankfurta Qantas-om krećete u 23.20h, a u Sidnej stižete u 06.25h, dva dana kasnije. Iz Sidneja za Kanberu Qantas poleće u 08.20, a stiže u 09.15. Cena karata iznosi 960 eura plus 462 eura za takse.

► dokumenta

Za Australiju je **potrebna viza**. Ambasada se nalazi na Novom Beogradu, u ulici Vladimira Popovića 38-40, na 8. spratu. Termin za apliciranje se zakazuje. Pre odlaska u ambasadu i prikupljanja dokumentacije, obavezno ih prvo pozovite. Osoblje ambasade je veoma ljubazno. Rad sa strankama je od 09h do 11h. Ranije je za dobijanje vize bilo potrebno mnogo više dokumenata, ali danas je sve lakše. Najbitnije je dostaviti kompletnu dokumentaciju. Sajt ambasade je www.serbia.embassy.gov.au.

Jezero Griffin

► klima

U Kanberi se razlikuju sva četiri godišnja doba. Klima je **umerena**, sa toplim i vrelim letima i umerenim i hladnim zimama. Oktobar i novembar su meseci sa najvećom količinom padavina, dok su najsušniji meseci jun i juli.

► vremenska razlika

UTC +10

► jezik

Službeni jezik je **engleski**. Ali zbog mnogobrojnih emigranata iz svih krajeva sveta na ulicama možete čuti bukvalno sve jezike sveta.

► medicinske norme

Ne postoje posebne medicinske norme, ali savet za odlazak u Australiju je obavezno uplaćivanje zdravstvenog osiguranja.

► novac

Australijski dolar (AUD, A\$). Novčanice su u apoenima od 100, 50, 20, 10 i 5 dolara. Kovanice su u apoenima od 2 i 1 dolar i 50, 20, 10 i 5 centi. U mnogobrojnim menjačnicama u gradu možete promeniti bilo koju valutu (1 australijski dolar = 76 dinara).

► struja

120 volti. Reduktore struje možete kupiti u svakoj turističkoj radnji.

► smeštaj

Preporuka je da se smeštaj **uvek rezervišete** pre odlaska, pogotovo u sezoni. To važi za celu teritoriju Australije. **Cene hotela** se kreću od 75 do 300 dolara za noć i od 30 do 50 dolara za hostele. Broj za rezervacije 1300 554 114 otvoren je non stop.

► informacije

Info centar se nalazi u ulici 330 Northbourne Ave, Dickson ACT, otvoren je svakog dana od 09h do 17h i vikendom od 09h do 16h. Tamo se mogu dobiti besplatne mape grada, brošure o znamenitostima i flajeri za trenutna dešavanja kako u gradu, tako i u celoj Australijskoj prestoničkoj teritoriji.

► telefoniranje i internet

Ako iz Australije zovete Srbiju, okrećete broj 00 381, pa pozivni broj grada (bez nule), a zatim sam broj korisnika. **Ako iz Srbije okrećete nekog u Australiji**, onda okrećete 00 61, pozivni broj za Kanberu (0)2 i broj pretplatnika, a cena minuta razgovora u fiksnoj telefoniji iznosi 37 dinara. Sva tri mobilna operatera iz Srbije imaju sklopljene ugovore o roamingu sa operaterima iz Australije. Broj za sve hitne slučajeve je 000.

► kako se kretati

Glavno prevozno sredstvo je **bicikl**. Njime na posao ide oko 80% žitelja Kanbere. U gradu ne postoji metro, ali je **autobuski prevoz** fenomenalno organizovan. Broj na koji možete dobiti informacije o rasporedu autobusa je (02) 6207 7611. Preporučljivo je i korišćenje **taksija**, a broj za njegovo zakazivanje je (02) 6285 9222. U Australiji se vozi levom stranom puta.

